

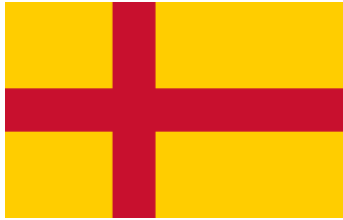
17. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI

III mäng

09. detsember 2025

1. „Juba enne matile maandumist sain aru, et tegin selle ära. See oli tõesti väga võimas tunne!“ mäletab sportlane hästi seda, kuidas ta 21. juulil Skopjes U18 vanuseklassis maailmarekordi purustas. Ta on Eesti Kergejõustiku Liidu poolt kuulutatud „Aasta 2025 sooritajaks“. Kes? Kui nime ei tea, siis ala eest saab 1 punkti.

2. Aastatel 1397-1523 moodustasid Taani, Rootsi ja Norra personaaluniooni mis sai nime liidulepingu sõlmimise koha järgi. Kuidas seda liitu/uniooni nimetati?

3. Seda kiudu valmistatakse puidumassist, tavaliselt sellistest puudest nagu mänd, pöök ja eukalüpt. Puit lahustatakse tselluloosilahuseks, mis seejärel pestakse ja pleegitatakse. Lahust töödeldakse seni kuni saadakse kiud, mis kedratakse tekstiilitootmiseks mõeldud lõngaks. Saadud materjalist valminud tekstiil on seljas jahe, pehme, hea langevusega, kuid kortsus kergemini kui puuvill ja ei hoia hästi vormi. Selle materjali tootmisega seoses on saanud oma nime ka küla Hiiu maal. Mis materjal?

4. Millise olulise, Tallinnas asuva hoone, ehitusel on nähtav foto tehtud?

5. Küsime mehenime, mida kandis Eestis selle aasta alguses 60 meest. Vaatamata väikesele esindatusele on nimi juba ammu ajast tuntud. Just seda nime pakkus Tõnisson Kiire väikevennale kui tõsist eesti nime. K-A. Hindrey sulest ilmus 1938. aastal sellenimeline romaan. Tuntud on ka praeguseks meie hulgast lahkunud sellenimeline ajakirjanik ja matemaatik. Mis nimi?

17. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI

III mäng

09. detsember 2025

6. Ta on ujuja, ettevõtja, koristaja ning keskkonnaaktivist. Sünninud 17. aprillil 1991. aastal ning tema enda sõnul on tal kolm kodu – Eesti, Florida ja ookean. 17. aprill on Miami Beachis linnas kuulutatud temanimeliseks päevaks. Tema tegevuse tulemusel muudeti 2021. aastal Nicaraguas seadusi. „*Mind kutsuti sinna juba 2020. aastal ja kolm nädalat oli mul oma ihukaitsjate meeskond. Tulemus oligi see, et riik keelas ära ühekordsed kõrred ja kehtestas kalade dünaamiidiga püüdmise eest trahvi*“. Kellest on jutt? Kui nimi meelde ei tule, saab 1 punkti, kui vastate kuidas teda maailmas kutsutakse.

7. Kes on need armsad vanadaamid? Eluaastad 1907-2002 ja 1914-2001. Neid ühendab ühine tegevusala ning ka geograafiline lähedus. Vasakpoolset neist seostatakse tihedalt ka ühe eestlannaga.

8. Kataloonias on kombeks jõulude ajal asetada Jeesuse sünni kujutavate stseenide juurde „El Caganari“ kujuke mis sümboliseerib tulevast õnne ja jõukust. Kujutatav mehike tegeleb millegagi, mida esmapilgul ei oskaks ega tahaks küll ühegi püha stseeni juurde lisada, kuid mis läbi võimaliku külluslikuma põllusaagi ka õnne ja jõukuse allikaks võib olla. Millega tegeleb see kujuke?

9. See pill arenes renessanssi ajal kornetist ning on tuuba eelkäija. Laiemalt oli kasutusel kuni 19. sajandini. Pilli nime kohta annab parima vihje selle välimus koos prantsuse keele oskusega. Nimelt tähendab pilli nimi prantsuse keeles madu. Kuidas seda pilli kutsutakse? Õige vastuse saab kätte ka, kui lühendada natuke lookleva mägitree või pidudel õhku heidetavate paberirullide nime.

10. Tu`i Malila (tonga keeles „Kuningas Malila“) suri pea 200 aastasesena 19. aprillil 1965. Legendi järgi sai Tonga kuningas ta James Cookilt või tema meeskonnalt kingiks. Kes oli Tu`i Malila?

17. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI

III mäng

09. detsember 2025

11. Selle taime ladinakeelne nimi on Musa ja ta on üks tähtsamaid puuviljakultuure. Oletatakse, et taime algne nimetus võis tulla araabia keelest ja see tähendab sõrme. Pärast 13. sajandist pärit teooriat väidavad, et Eedeni aia keelatud viljaks ei olnud mitte õun, vaid just see taim. Maailmas enim müüdava sordi nimi on Cavendish. Mis taim?

12. Aastatel 1933-1938 oli võimalik Saksamaal apteegist retseptivabalt osta „Pervitini“ nimelist ravimit. Rahvas seas nimetati neid ka Stuka- ja Göringi tablettideks. Peamise mõjuaine keemiline valem on $C_9H_{13}N$ ning nagu paljusid teisigi tooleaegseid ravimeid, ei saaks ka seda tänapäeval apteegis retseptivabalt müüa. Küll on see aine ja tema derivaadid retseptiravimite, näiteks ADHD- ja narkolepsiaravimite, koostises. Mis oli Pervitini peamine koostisaine, mis muutis saksa sõdurid kartmatuteks, rõõmsameelseteks ja nad võisid magamata olla üle kolme päeva?

13. Ühe ammu legendi kohaselt usutakse, et sellel joogil on lausa taevalik päritolu, sest selle lõi väidetavalt prohvet Muhamed ise. Ta nimelt soovis, et tarbitaks vähem alkoholi ja joodaks hoopis seda. Eestlastele oli see jook tuntud juba 19. sajandi lõpul, esimene jooki tutvustav eestikeelne kirjutis ilmus 1889. aastal. 1899. aastal eksponeeris Suur-Konguta mõisameierei seda Peterburis piimandusnäitusel. Tänapäeval on see iga enesest lugupidava piimatööstuse toodangu hulgas, kuigi võib kahtlustada ostjate huvi vaikselt vähenemist. Mis toode?

14. Kes on pildil? Et kahte punkti saada peab ka eesnime teadma, sest täna sel päeval on ta asendanud ühes tuntus kollektiivis oma vanemat õde. Perekonnanimi 1 p.

15. Jeesuse sünnilugu oleme me kõik väga detailselt kuulnud, kuid veidi hilisemaid sündmusi nii palju korratud pole. Oma kaheksandal elupäeval sai väikemees inglise poolt juba enne tema sündi ettekuulutatud nime, kuid lisaks sellele toimus temaga sel päeval veel midagi vägagi traditsioonilist. Mis?

17. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI

III mäng

09. detsember 2025

16. Liivimaa talurahvaseadus vabastas nekrutiks võtmisest taluperemehed ja nende vanemad pojad, kiriku võõrmündrid ja kohtumehed, hiljem, 1838, lisandusid ka postipoisid. Lisaks kõigile neile olid nekrutiks minemise kohustusest vabastatud ka veel ühe ameti esindajad. Kes?

17. 29. aprillil 1933. aastal mängisid Liverpooli Everton ja Manchester City Wembley staadion FA karikafinaal, mille Everton 3:0 võitis. See matš oli erakordne sellepärast, et esimest korda ilmusid jalgpallurite särkidele midagi olulist. Mis särkidel muutus?

18. Millise tuntud Eesti disaineri nime kandva ettevõtte logo näete pildil. Kuigi tema looming on üsna mitmekülgne siis laiemalt on tuntud üks tema toodetest – lausa nii laialt, et mõned aastad tagasi, peale seda kui toodet kandis kohalik suunamudija, läksid need kaubaks ka Hiinas. Kes?

19. Mis ühine omadus on järgnevatel, erinevatesse sugukondadesse kuuluvatel, imetajatel: pilukoonud, nokkloom, vesimutt, kehik ja vinuklased? Me oleme harjunud, et see on omane teistele selgroogsetele, eelkõige roomajatele, aga ka mõnele kahepaiksele ja kalale.

20. Tänapäevaks on kõigis 78-s omavalitsuses volikoguesimehed ja -aseesimehed valitud. Virumaa Teataja kirjutas, et Vinni vald saaks Lääne-Virumaal kiiruse eest kuldmedali. Eestis oleks me jaganud 13-15 kohta ja samal päeval volikogu istungit pidanud Haljala vald oleks alles 23 kohal. Kuid milline Harjumaa vald oleks Eestis kuldmedali saanud? Istung toimus 26.11 kell 17.00 vallamajas, mis asub aadressil Juubelitammede tee 15 ning kaheks valla tähtsamaks meheks said Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku vaimulik Tanel Ots ning Forbio OÜ juhataja ja Kurtina külaseltsi liige Arvi Ratassepp.

17. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI

III mäng

09. detsember 2025

21. Otepää lähedal Leigo külas toimub aastast 1998 järvefestival, mis toob külla kvaliteetset klassikalist- ja folkmuusikat. Oma juubeleid, vähemalt kolmel aastal, on tähistanud seal üks tuntud eestlane. Viimati 2022. aastal koos kahe pojaga, siis olid nendega koos laval ka vähemalt üheksa nooremat suguvõsa liiget – Martin, Madis, Mihkel, Miina, Marius, Teet, Mari, Ingely ja Lisa. Mis on nende kõigi ühine perekonnanimi?

22. Pildil on Londoni, Trafalgari väljaku jõulukuusk. Alates 1947. aastast on sealne kuusk olnud pärit ühest teisest riigist ning saadetud Suurbritanniasse tänuks toetuse eest Teise Maailmasõja ajal mil osa nii kuninglikust perekonnast kui ka valitsusest seal varjupaika leidsid. Kingitud puu on enamasti olnud harilik kuusk, mida inglise keeles tihti kutsutakse just küsitava riigi nime järgi. Mis riigi kingitus see kuusk on?

23. Kes on see kirjanik, kelle loomingusse lisaks tuntuse toonud romaanidele ja novellidele kuulub ainult üks täispikk näidend, „Viies kolonn“, mille tegevus toimub Hispaania kodusõja ajal Madridis. Lugu jälgib Ameerika vastuluureagenti Philip Rawlingsit, kes otsib fašistlikke „viienda kolonni“ tegelasi. Samal ajal püüab ta toime tulla keerulise armusuhtega ajakirjanik Dorothyga.

24. Pildil on midagi, mille loomisest inimesed juba pikalt unistanud on, kuid mis alles viimastel aegadel vaikselt päriselt kasutuskõlblikuks on muutunud.

25. Itaalia ühe suurima väejuhi Raimondo Montecuccoli (1609–1680) arvates oli sõjapidamiseks vaja kolme asja: raha, ... ja... Mis oli teine ja kolmas asi? Seda on arvanud ja öelnud tegelikult paljud suurkujud. Üks õige 1 punkt, kaks õiget 2 punkti.

17. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI

III mäng

09. detsember 2025

26. Sudaani pealinnas Hartumis kohtuvad Sinine xxx ja Valge xxx ning ühinedes moodustavad nad midagi, mida kaua peeti maailmas ühe näitaja järgi esimeseks. Mis tekitab Sinise ja Valge ühinemisel Sudaanis?

27. Pilt on tehtud 28. mail 1919 ning seal toimub Eesti väeosade paraad. Nimetage see linn. See paraad on jäänud eestlastele selles linnas ainsaks.

28. 1939. aasta detsembris alustati Helsingi lähedal asuvas Rajamäe piiritusetehases ühel liinil tehase tavatoodangust hoopis erineva segu villimist. Mõne kuu jooksul täideti 542 192 pudelit. Millega?

29. See praegu Austraaliale kuuluv kuid geograafiliselt Java ja Sumatra saartele palju lähemal asuv saareke sai oma nime inglise laevakaptenilt William Mynorsilt 1643. aastal. Kuni 19 sajandi lõpuni ei pakkunud saar kellelegi eriti huvi, kuid siis leiti sealt suured fosfaadivarud ning Suurbritannia hõivas saare. Saare pindala on 135 km² ja elanikke oli seal 2021. aasta andmetel 1700. Saare just selles mängus küsimiseks on üks päris tore põhjus. Mis saar?

30. Kährikkoer on toodud Eestisse 1950. aastal Kalinini oblastist. Siis lasti loodusesse Pikknurme, Põlula ja Lihula metskonnas 86 looma. Eestikeelse nime sellele tulnukale andis üks teine loom, kelle rahvapärane nimi ongi kähr ja ta on levinud Eestis kogu mandriosas. Saaremaale viidi 1960. aastatel ja hakkas ka seal jõudsalt sigima. Täna ei ole teda Hiiumaal. Mis loom andis nime kährikkoerale?

17. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI

III mäng

09. detsember 2025

VASTUSED

1. Allika Inkeri Moser (teivashüpe ja 4.52)	Eerik
2. Kalmari Unioon	Kaarel
3. Viskoos	Kristel
4. Estonia teater	Kristel
5. Lembitu	Kristel
6. Merle Liivand (näkk, merineitsi)	Eerik
7. Astrid Lindgren ja Tove Jansson	Kristel
8. Roojab	Kaarel
9. Serpent (pr.keeles madu)	Kaarel
10. Kilpkonn	Kaarel
11. Banaan	Eerik
12. Amfetamiin	Kaarel
13. Keefir	Eerik
14. Kerli Kivilaan	Kaarel
15. Ümberlõikamine	Kristel
16. Koolmeistrid	Kristel
17. Särkidele pandi numbrid	Eerik
18. Tanel Veenre	Kristel
19. Mürgised	Kaarel
20. Saku vald	Eerik
21. Järvi	Eerik
22. Norra	Kristel
23. Ernest Hemingway	Kristel
24. Kunstsüda	Kaarel
25. Raha ja raha	Eerik
26. Niilus	Kristel
27. Pihkva	Eerik
28. Molotovi kokteil	Kristel
29. Jõulusaar	Kristel
30. Mäger	Eerik